

Länsstyrelsen
Värmland

Gullsjöälven, Arvika kommun

Huvudavrinningsområde 108.

Gullsjöälven.

Projektområde

Gullsjöälven är ett ca 3 km långt vattendrag som rinner från Finnsjön till Aspen i Säffle kommun. Marken som gränsar till älven domineras av jordbruksmark. Älven rinner genom en flack dalgång med finsediment bestående av lera och silt. På vissa ställen har den skurit ner till underliggande moränlager och på så sätt skapat en botten med sten, grus och sand. Intill älven finns bitvis lövträdsrika skogsbestånd vilka uppmärksammats i Skogsstyrelsens inventeringar av nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt. Gullsjöälven är ett Natura 2000-område och för att bevara naturvärden i området har det upprättats ett naturvårdsavtal, och två områden är skyddade genom biotopskyddsbeslut.

Gullsjöälven har inom miljömålsarbetet (Levande sjöar och vattendrag) pekats ut som ett av Värmlands mest skyddsvärda vattendrag. Gullsjöälven är också utpekad som ett nationellt särskilt

värdefullt vattensystem av Naturvårdsverket och dåvarande Fiskeriverket. Älven hyser höga naturvärden i form av förekomst av flodpärlmussla, öring (sannolikt sjövandrande) och stensimpa. Här finns också bra kräftbiotoper som tidigare hyst ett starkt flodkräftbestånd, men illegal utsättning av signalkräfter har förekommit och år 2014 beslutade Länsstyrelsen att förklara Gullsjöälven som kräftpestsmittad. Detta beslut upphävdes 2016 men signalkräfta finns fortfarande år 2023 kvar i vattensystemet.

Orsak till åtgärder

Älven är oreglerad men påverkad av tidigare rensningsföretag, bäverdammar och av människan skapade vattenhinder. Jordbruket är den dominerande markanvändningen i direkt anslutning till älven och bedöms utgöra det största hotet på kort sikt.

Finkornigt material från markdränering och diken i jordbruksmarken följer med avrinnande vatten och avsätts på bottenarna i älven vilket ger kraftig igenslamning på vissa delsträckor. Risken för tillförsel av näringsämnen från jordbruket är stor, och det finns även risk att rester av bekämpningsmedel kan komma ner i vattendraget. Det förekommer också djurtramp av nötkreatur i delar av älven som direkt krossar och dödar musslor. Ytterligare en orsak till åtgärder är att vattendraget är påverkat av flottledsrensning.

Vad vill vi förbättra?

En åtgärdsplan för biotopvårdsinsatser i älven togs fram 2023. Föreslagna åtgärder syftar till att dels och så långt det är möjligt återstarta älvens naturliga hydromorfologiska processer och funktioner, som till exempel retention av både C/FPOM och vatten, erosion, kontakt med svämplan och ekotoner, dels nå de uppsatta bevarandemålen för gynnsamt bevarandetillstånd för de utpekade naturtyperna och arterna enligt art- och habitatdirektivet. Bland annat kommer de flottledsrensade sträckorna att återställas och lekbottnar för öring att anläggas för att öka produktionen, vilket är en förutsättning för flodpärlmusslans fortlevnad. Vi avser också att tillföra död ved på flera av sträckorna vilket gynnar flera av de utpekade arterna i vattendraget.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Vi avser genomföra:

- Behovsutredning av åtgärder mot sedimentansamlingar i älvens nedre del

- Behovsutredning av stängsling av vissa delsträckor för att undvika djurtramp vid flodpärlmusslor
- Maskinell biotopvård på en sträcka av ca 1,4 km. Åtgärderna innebär bland annat återföring av tidigare upprensat block- och stenmaterial till vattendraget samt anläggning av lekbottnar och uppväxtmiljöer för årsungar av öring
- Tillförsel av död ved
- Uppluckring av stenpäls
- Förstärka/återskapa strukturer och variation av strandkanter och huvudfåra samt skapa djupare områden/höljor.

Planerad uppföljning

Åtgärderna kommer följas upp av pågående miljöövervakning av flodpärlmussla, genom elfisken och vattenkemiska undersökningar. Dokumentation kommer utföras med både foton och drönare.

I samverkan med

Projektet sker i samverkan med Arvika kommun, Aspens FVOF samt By- och Borgviksälvens vattenråd.

Länkar

[Bevarandeplan för Natura 2000-området SE610153 Gullsjöälven, pdf](#)

Kontaktuppgifter till Länsstyrelsen

Kontakta oss via e-post varmland@lansstyrelsen.se, postadress Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, eller ring vår växel 010-224 70 00.

Vår webbadress är lansstyrelsen.se/varmland.